

AnletsBladet

NR 3

SEPTEMBER 1999

Ordföranden har ordet

Sommaren närmar sig nu raskt sitt slut och det är dags att ta förnyade tag i vårt släktforskningsarbete. Men alldeles i tråda har föreningens verksamhet ändå inte legat över sommaren. I samverkan med Botkyrka Hembygdsägare har vi på Gillets hembygdsdag söndagen den 30 maj mellan kl. 11-16 och samma tid på midsommarafton, haft en "Släktforskarhörna" anordnad vid Trädgårdstorp i Tullinge, där vi tagit emot släktforskningsintresserade och hjälpt dem att söka finna sina anförvanter i Botkyrka församling. En del för oss tidigare okända släktforskarer kom då och ställde frågor. Möjligen kan vi den vägen få ytterligare några nya medlemmar i föreningen.

Så till något helt annat. I Svenska Dagbladet infördes under förra året, från juni månad till mitten av december inte mindre än 41 artiklar, som handlade om släktforskning. Flera av dessa var skrivna av Elisabeth Thorsell, som är anställd på Sveriges Släktforskarförbund och redaktör för tidningen Släkthistoriskt Forum. Den näst sista artikeln, som alltså var nr 40, var också skriven av Elisabeth och hon behandlade där det inom släktforskar-kretsar kända s.k. serendipityfenomenet. Vad det är ska jag här nedan förklara.

Det innebär en lycklig omständighet, som man anser vara ganska slumpartad, men som på ett märkligt sätt kan föra t.ex. en släktforskning avsevärda steg vidare. En klassisk sådan historia är den om släktforskaren som på måfå tar en bok ur bokhyllan utan att läsa titeln, slår upp registret och där hittar den uppgift han sökt i månader.

Att jag börjar tala om detta här i "ordföranden har ordet" beror på att just i detta nummer av AnletsBladet är infört en artikel som jag har skrivit och som berättar om hur det kan gå till och hur lyckligt ett försök att finna släktingar kan sluta.

Det engelska ordet serendipity kan förefalla ganska så mystiskt. Bakgrunden till detta ord är en bok, som skrevs redan någon gång under 1700-talet av en engelsk författare och som handlade om 3 prinsar av Serendip, förmodligen namnet på det slott där dessa prinsar bodde.

Forts. på sid 2

En "serendipity" eller en genealogisk solskenshistoria

Text: Carl-Gustaf Lilje

För några år sedan fyllde min äldste bror och hans fru jämna år och detta med bara några veckors mellanrum. De firade sina födelsedagar med att inbjuda släkt och närmaste vänner till en middag i deras hemstad Ängelholm. Både vår far och mor kom från trakten, närmare bestämt från Kattarps resp. Strövelstorps socknar.

Vid denna middag träffade jag för första gången släktingar på min mors sida som började diskutera en ca 30 år gammal släktförteckning, en stamtavla som utgick från en anfader som var född i slutet av 1600-talet. Även jag hade för många år sedan fått ett exemplar av denna stamtavla men inte ägnat den alltför ingående granskning. Ingen visste längre vem som hade initierat denna forskning som vi var överens om hade sina förtjänster men också brister i form av felaktigheter och ofullkomligheter. Då flera av de närvarande kände till att jag tidigare forskat i min frus anfäder, fick jag direkt frågan om jag skulle vilja åtaga mig att korrigera och komplettera den befintliga förteckningen. Utan att riktigt veta vad jag gav mig in på, svarade jag ja. Resultatet blev en uppdaterad förteckning som distribuerades till intresserade släktingar ca ett år senare och som omfattade ungefär fem gånger så många namn som den ursprungliga.

Jag borde ha stannat vid detta. Nu var det emellertid så att den första stamtavlan var cognatisk, men den första generationen upptog bara två söner vars vidare levnadsöden hade följts upp, och en dotter för vilken bara födelsedatum fanns angivet. Min forskning visade att denna dotter vuxit upp, gift sig utsocknes och fått sju barn. Men inte nog med det! Insmugen i en vigselbok (!) hittade jag dopanteckningarna över ytterligare en dotter i första generationen som också nått vuxen ålder, gift sig och fått åtta barn. Upphetsad som en spårhund och för konsekvensens skull beslöt jag mig för att gå vidare efter de nyupp-

täckta spåren, sedan jag dock på enträgen begäran från ett flertal håll distribuerat den reviderade förteckningen vari jag också aviserade en fortsättning. Två kusiner i andra generationen "utvandrade", synbarligen helt oberoende av varandra, till Farhults socken på Kullahalvön och blev grannar med varandra i Norra Häljaröd. I början av 1800-talet bodde släktingar till mig i var och varannan gård där. I Kyrkoarkivalierna har jag sedan följt dessa fram till ca sekelskiftet, men då hade redan många lämnat N. Häljaröd och Farhult.

I samband med ett besök i Helsingborg som min fru och jag gjorde några år senare, beslöt vi att avsätta en dag för att besöka N. Häljaröd och efterforska någon eventuell kvarboende släkting. Dagen i fråga var en lördag. Av olika skäl kom vi till Häljaröd först vid middagstid och fann bygden närmast öde. Den första person vi träffade på visade sig vara en sommargäst, men när han hörde vad vi var ute efter hänvisade han oss till en drygt 80-årig dam, Karin J, som han trodde bott länge på trakten. Hon bodde bara någon kilometer längre fram utefter stora vägen. Vi åkte dit och knackade på. Damen i fråga var hemma och när hon hört vårt ärende bad hon oss stiga på. Jag hade med en flera meter lång tablå som jag gjort upp över släktingar i Farhult som jag hittat i kyrkböckerna och den rullades ut på salsbordet. Efter bara några sekunder satte vårt intervjuoffer fingret på tablån och sa: Där e' min farfar å där min farmor å där min far. Snabbt kom anteckningsblocket fram och massor av namn, adresser och födelsedata antecknades, bl.a. en kusin med fru som bodde i Farhults samhälle. Han hette Jöns M. Men i Häljaröd bodde veterligen ingen annan släkting kvar än denna ogifta fyrmänning. Vi tackade, tog farväl och sa att vi skulle återkomma brevlades.

Ödet ville emellertid annorlunda. Kloc-

Forts. på sid. 2

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS
SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19
147 41 Tumba. Tel: 08-530 364 77

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Carl Gustaf Lilje, tfn 530 31854
V.ordf. Anita Karlsson, tfn 530 33310
Sekr. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Kassör. Gunnar Lindström, tfn 7780849
Ledamot. Bertil Nilsson, tfn 531 71833
Suppl. Birgitta Rök, tfn 531 74031
Suppl. Arne Svensson, tfn 531 83659

AnletsBladet

Ansv. utg. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tfn 530 37116
E-post: arkarma.mattsson@swipnet.se

Avgifter

Medlemsavgift 1999: 100:-
Familjemedlem: 50:-
Postgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Gunnar Lindström, tfn 7780849

KALENDARIUM

- 22/9 Studiebesök på Stadsarkivet.
Kl. 18.00. Samling sker på plats.
- 27/10 "Knekten i helg och söcken"
Kl. 18.00. Chefen för Garnisons-
museet i Skövde, Björn Lippold
talar om knekten i helg och
söcken. Ett mycket uppskattat
föredrag vid släktforskarstämman
i Jönköping 1998.
- Nov: Planerat föredrag av Gösta
Brandberg. Tema: "Oäkta barn"
Uppgift om datum och tid läm-
nas i nästa nummer av Anlets-
Bladet.

Kaffe serveras som vanligt för 10:-

Ordförande...forts. från sid 1

Boken beskriver hur de 3 prinsarna gav sig ut på en rundresa i Europa och hela tiden under resan råkar ut för lyckliga och slumpartade sammanträffanden, som för handlingen framåt. Av namnet Serendip här man sedan bildat det något egenartade ordet serendipity, som används för att beteckna just sådana lyckliga slumpartade sammanträffanden och som nästan alla släktforskare förr eller senare råkar stöta på och som den berättelse ni återfinner här bredvid, väl kan få betecknas som.

Elisabeth Thorsell slutade sin artikel med orden: "Serendipityupplevelser som dessa ger verkligen forskarlivet en extra krydda". Inte sant!

Carl-Gustaf Lilje

En serendipity...forts från sid 1

kan hade nu hunnit bli så mycket att hungern pockade på att bli stillad. Tunneberga vårdshus i Jonstorp blev därför vårt nästa mål. Efter lunchen sökte vi Jöns M. men där var ingen hemma. Då upptäckte jag plötsligt att jag saknade min stora vägtalas som jag hade haft tidigare under dagen. Den måste ha blivit kvarglömd hemma hos Karin J. Jag ville inte gärna mista den, så tillbaka till Karin J. Ingen hemma här heller. Tillbaka också till Jöns M. En grannfru visste berätta att Jöns med fru åkt till en syster i Farhults Strand där också Karin skulle vara. Adressen dit var okänd för Jöns granne men hon kände igen Jöns bil och erbjöd sig själv att följa med i vår bil för att leta. Efter några minuters sökande fann vi både Jöns bil och systemens villa. Här återfann vi Karin J. välkomnades in och hamnade mitt i ett stort kaffekalas bestående av 8 personer ur tre generationer, samtliga släktingar till mig. Flera av dem hade inte sett varandra på många år. Inom tre månader hade jag fullständiga data över inte mindre än 86 tidigare okända släktingar, de flesta avkomlingar till Karins och Jöns farfar och farmor, plus 29 stycken i slakten ingifta. Kan inte detta betecknas som en "serendipity"?

PS. Jag fick nämligen tillbaka min vägtalas också!

Temaserie på Krigsarkivet

För mer info om detta, ring:
Gunnar Lindström: 778 08 49 eller
Hans Stedfeldt 530 364 77.

MIKROKORT

"Torp-projektet -97" har genom Studieförbundet Vuxenskolan inköpt mikrokort över: Födda, Vigde och Döda i Botkyrka. Dessa är från 1718 och framåt.
Korten är tillgängliga för medlemmarna och förvaras hos Gunnar Lindström.

Kritiserad lag ändras lite

Regeringen vill ändra den hårt kritiserade personuppgiftslagen, som förbjuder namnpublicering på Internet. Men förslaget ändrar inte mycket. Personuppgiftslagen fick kritik redan innan den infördes i oktober i fjol.

Lagen, som bygger på ett EU-direktiv om skydd för den personliga integriteten, förbjuder all lagring och publicering av personuppgifter om personen inte gett sitt samtycke. Syftet var delvis gott, som att begränsa företags och myndigheters registrering av uppgifter om ditt och datt. Men resultatet blev en lag med orimliga konsekvenser.

Internet olagligt

Åtminstone på papperet gjorde lagen stora delar av Internet olagligt, från chattar och nyhetsgrupper till listor på idrottsresultat, för att inte tala om sökmotorer! Mycket blev dubbelt olagligt, eftersom "export" av personuppgifter förbjöds - och det hör ju till Internets karaktär att det som är tillgängligt här också är tillgängligt i resten av världen. Trots vissa undantag, till exempel för publicering för konstnärliga och journalistiska ändamål, har lagen kritiserats av allt från fackföreningar och Internetoperatörer till konstitutionsutskottet. Ett stort problem är att lagen gjort allt förbjudet, med vissa undantag inskrivna i lagen, i stället för motsatsen - att tillåta det mesta, men reglera i lag vad som är missbruk.

Mildring av lagen

Efter all kritik föreslog Datainspektionen i våras en mildring i lagen, men att det fortfarande "uppenbart ska saknas risk för kränkning" för att publicering ska tillåtas. I en promemoria från justitiedepartementet går nu regeringen ytterligare ett steg och skriver att harmlösa uppgifter ska bestraffas.

Källa: Svenska Dagbladet

Nya medlemmar...

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr 2/99 har föreningen fått 4 nya medlemmar vilka hälsas hjärtligt välkomna:

Lars Casserberg	Tumba
Per Roland Persson	Tumba
Gunnel Persson	Tumba
Jonny Redling	Tullinge

Kassören meddelar...

Vi saknar ett antal medlemsavgifter för 1999.

Då vi betalar för antalet medlemmar vid årsskiftet 1998-99, till Släktforskarförbundet är din medlemsavgift dit redan betald för 1999. Det är angeläget att få in alla avgifter till föreningen.
Mvh Gunnar Lindström

Riksstämman och Släktforskar- dagar i Karlstad

Programmet är i stort sett det traditionella, men man kan även bjuda på några nya programpunkter som "Släktforskernatta" och Nordiska Samarbetskommitténs föreläsningar.

Tema: Bruk och smeder

Föreläsningar i Centralsjukhusets föreläsningssal.

Fredagen den 17 september.

10-18 Bussutflykt startar från Värmlands Museum och går till Ransäter och Gamla Bruket i Munkfors.

Lördagen den 18 september.

Utställningar och föredrag. Invigning vid porten mot parken: Landshövding Ingemar Eliasson och Nerikes Wermlands Caroliner.

Sveriges Släktforskarförbunds riksstämman kl. 13.00, men även ett antal föreläsningar: Barbro Mellander, bitr. landsarkivarie i Karlstad: Smeder, bruk och patroner.

Per Clemensson, 1:e arkivarie LAG: Bergsmän och smeder i ett landsarkivs källor.

Håkan Axelsson, arkivchef, Härnösand: Äldre företagsarkiv som personhistorisk källa.

Kl. 19 Stämmomiddag på Restaurang Fröken Fräken, pris 325 kr.

Kl. 22 Släktforskernatta. Forskarsalen är öppen hela natten för de som vill utforska sina värmländska rötter.

Söndagen den 19 september.

Släktforskar dagarna fortsätter. Föredrag under dagen av: Anders Sandin, tidigare VD vid Uddeholm Strip Steel AB: I döda smeders sällskap.

Christer Jäderholm, projektledare, Arkion: Brukshistorisk databas i Garpenberg. Maj-Britt Nergård, författare, doktorand, Ludvika: Tidiga valloner i Bergslagen.

Kjell Åberg, kommunarkivarie, forskare, Mellerud: Värmlandssmedernas familje- och flyttningsmönster. Parallellt med ti-

digare nämnda föredrag anordnar, i Rolf Edberg-salen på Arkivcentrum, Föreningen DIS: Teknik, etik och andra fallgropar. Om släktforskar data på Internet.

Från kungar till svedjefinnar i nordiska regioner

Parallellt med de ordinarie föreläsningarna anordnar Nordiska Genealogiska Samarbetskommittén en föreläsningsserie i Rolf Edberg-salen på Arkivcentrum Värmland.

Lördagen 18 september.

Leif Mether, Genealogiska Samfundet i Finland: Finska släktforskarvägar - långa eller snabba?

Maud Wedin, etnolog och kulturgeograf, Falun: Jakten på dina egna svedjefinnar.

Birgit Flemming Larsen, Samfundet för dansk genealogi: Danska anor? Här får du hjälp att hitta rätt i arkiven.

Tore H Vigerust, Norsk Slekthistorisk Forening: Så stark står norsk släktforskning idag - hur är det om tio år?

Söndagen den 19 september.

Ted Rosvall, ordförande i Falbygdens Släktforskarförening: Kungaklubben i Norden, ingiften, anförluster och skandaler.

Thord Bylund, 1:e arkivarie LAH: Mitt-norden, en släktforskarregion? Migration genom tiderna.

Roland Olsson, Gränsbygdens Släktforskarare: Gränsöverskridande förening Bohuslän, Dalsland, Östfold.

Ulf Berggren, SSGF: Hur börjar jag söka mina svenska anor? Via föreningar, arkiv eller Internet?

Kontakter

Ordf. Värmlands Släktforskarförening: Lars-Gunnar Sander, tel. 054-872754.

Konferenser i anslutning till Riksstämman

Ordförandekonferensen äger rum fredagen den 17 september kl. 10-17 på Värmlands Museum, Sandgrundsudden, Karlstad.

Före lunch kommer ämnet: Bevarandet av folkbokföringen att behandlas. Diskussionen kommer att inledas genom representanter för Riksarkivet och Riksskatteverket får ge sin syn på detta. Denna fråga har tagits upp i några av motionerna.

Efter lunch behandlas samarbetet med Sveriges Hembygdsförbund, varvid ordförande Leif Ahlberg deltar. Vidare kommer arbetsinriktning m.m för arbetsgruppen "Kvalitet i släktforskningen" att diskuteras. Arbetsgruppens ordförande Guno Haskå redovisar några tankar som underlag för en diskussion. Vidare behandlas vad föreningarna har för önskemål när det gäller Angeläget, förbundets projekt m.m.

Avslutningsvis lämnas aktuell information av förbundsordförande Krister L:son Lagersvärd, kanslichef Carl Szabad, gravstensansvarig Britt Hagman m.fl.

Kallelse och anmälningsblankett dels till konferensen, dels till den gemensamma måltiden har sänts ut.

Som representant för Botvidsbygdens Släktforskarförening kommer Lars-Gunnar Lindström att delta vid konferensen.

Släktforskar årsbok '99

Årets bok är här: Släktforskar årsbok '99 har kommit! Av innehållet må följande nämnas:

Ingalill Tengvall och Roland Karlsson ger goda råd om familjearkiven. Kerstin Jonmyren berättar om läkaren Johan Hjort på Gotland och Sveriges Släktforskarförbunds namnlista, 2:a upplagan, har nedtecknats av Håkan Skogsjö, tillika redaktör för årsboken. Den judiska släkten Felländers ursprung utreds av Carl Henrik Carlsson. Andra artiklar behandlar svenska stålverksarbetare i USA, författad av Joan Klingloff Foss. Tomas Sverker berättar om borgmästare i Hudiksvall, jakten på "Gubben Fast" återges av Ullagreta Carlsson och hälsingerustmästaren Bengt Feltmans medeltida anor redovisas av Lars Nylander. Mer medeltid blir det i Hans Gillingstams artikel om marsken Sten Pederssons (stjärna) ursprung. En samling brev från Amerikaemigranter beskrivs av Lars Hallberg, Bo Lindwall skriver om folket i byn Nordantjäl, Sölve Bengtsson beskriver pesten i Mariefred 1710-11 och Anders Winroth hänger sig åt genealogiskt önsketänkande. Boken kostar 365 kr.

- Vill man inte köpa den kan man låna den från BSF.

SVAR

RIKSARKIVET

Mikrokort från SVAR på domstolsmaterial.

Mikrokort från följande arkiv och geografiska områden finns för omgående leverans. Se SVAR-katalogen.

Svea Hovrätt
Göta Hovrätt
Stockholms län
Uppsala län
Södermanlands län
Örebro län
Västmanlands län
Kopparbergs län
Stockholms stad
Malmö stad
Östergötlands län
Jönköpings län
Kronobergs län
Kalmar län
Göteborg o. Bohus län
Älvsborgs län
Skaraborgs län

Preliminär konvertering för övriga delar av landet:

Västerbottens län	Maj 2000
Norrbottnens län	Maj 2000
Västernorrlands län	Maj 2000
Gävleborgs län	Nov 2000
Jämtlands län	Nov 2000
Götlands län	Maj 2001
Blekinge län	Maj 2001
Kristianstad län	Nov 2001
Malmöhus län	Maj 2002
Hallands län	Nov 2002

SVAR Sandslån

CD-NAD 98

Nationell Arkivdatabas

Äntligen är den nya versionen av NAD på CD-ROM klar! Precis som tidigare kan du med hjälp av NAD-skiivan snabbt hitta vägar till de svenska arkivens informationsmassor. I ett sammanhang återsöker du information om arkiv som förvaras på hundratals olika arkivinstitutioner, bibliotek och museer. Det är ingen överdrift att påstå att NAD sedan introduktionen 1995 påtagligt förbättrat forskarnas och allmänhetens åtkomstmöjligheter till de svenska arkiven.

Nyheter

I raden av nytillkomna institutioner i arkivregistret på NAD-98 kan nämnas t.ex Skånes Arkivförbund och Svanå bruksarkiv. Arkivregistret har dessutom utökats med ett stort antal uppgifter från institutioner som tidigare varit dåligt representerade i NAD, t.ex Nordiska museet och Kungliga biblioteket. Bland nytillskotten på förteckningssidan återfinns bl.a en rad svenska kommunarkiv. □

Genline presenterar de första kyrkböckerna på Internet

Från den 27 maj finns en testversion (en s.k betaversion) av scannade kyrkböcker på Internet. Materialet omfattar 13.500 bilder (kyrkboksuppslag) från Algutsboda socken i Kalmar län. Materialet är från 1722 fram t.o.m 1890 och boktyperna som ingår är Husförhör, In & Utflyttning, Födelse & Dop, Lysning & Vigsel samt Dödböcker.

Med hjälp av en "fjärrkontroll" på skärmen, och hjälpprogrammet "Genline Family-Finder" kan man nu få fram de scannade bilderna ur kyrkböckerna och prova sökfunktioner och bildhantering.

Det skall påpekas att det endast rör sig om ett testmaterial som scannades 1996 och att läsbarheten INTE är representativ för det kommande systemet. Gör ett besök på:

<http://www.genline.se>

Du blir inte ensam, ca 1500 besök per dygn har redan noterats.

Mormonkyrkans släktdata-bas på Internet

Redan från de första dagarna på Internet har denna "släktsajt" haft 100 miljoner besök per dag!

Att intresset för denna websida skulle bli så stort hade systemansvariga på IBM inte vågat tro. För att inte överbelasta systemet har varje besökare bara 15 minuter på sig, sedan får man ställa sig i kö för ny inloggning. Men så är det ju också gratis!

Hemsidans sökformulär och sökresultat liknar i mångt och mycket DISBYT så som den privilegierade DIS-medlemmen ser det (d.v.s den som lämnat bidrag med både förnamn och relationer).

Detta är ännu en bland många guldgruvor på nätet! Passa på och besök: <http://www.familysearch.com>

FAMILYSEARCH
INTERNET GENEALOGY SERVICE

Källa: Diskulogen nr 48/1999

Några webadresser med Värmlandsanknytning

Guldgrävare i Klondyke:

www.familychronicle.com/klondyke.htm

Värmlandsrötter:

www.geneologi.se/varmland/index.htm

Torsby Finnkulturcentrum:

www.torsby.se/FRIOKULT/Tfc.htm

Svedjefinnarnas gårdar:

www.torsby.se/besok/fjnnkult.htm

Släktforskarfören. Probanden i Grums:

w1.555.telia.com/~u55500026/

Värmlandsarkiv:

www.ra.se/varmla/index.htm

Värmlands hjonlagslängd 1610:

www.algonet.se/~idah/

Turistinfo Värmland:

www.varmland.org/

Jernkontorets Bergshistoriska utskott:

www.jernkontoret.se/berghist/berghist.htm

Inform. om sevärdheter i Bergslagen:

www.bergslagen.com/

Ekomuseum Bergslagen:

www.ekomuseum.se/hemsida98/

bergslagen.html

Garpenbergs Brukshistoriska databas:

www.garpenbergs-utv.se/garpbdb.htm

Nordmark-Klarälvens Järnväg:

w1.541.telia.com/~u54104952/index2.html

Och som vanligt finns det mycket användbart på Rötter: www.genealogi.se

Boknytt

Barnhem för flickor: barn, familj och institutionsliv i Stockholm 1870-1920 av Ingrid Söderlind (1950) 400 sid. ill. portr.

Den alternativa staden: Stockholms stadsförvaltning och byalagsrörelse av Ulf Stahre (1943) 272 sid. ill. kartor, portr.

Guide till kulturhus på Söder och Djurgården: av Arne Eriksson, under medverkan av Carl Magnus Rosell och Göran Söderström, 196 sid. ill. kartor, personreg.

När tiden var ung: arkitekturen och stockholmsutställningarna 1851, 1866, 1897, 1909 av Ulf Sörenson, 451 sid. ill. kartor, personreg. sakreg.

En kyrkoherdes vardag:

Ekshärad, 1700-1758 av Andreas och Bengt Piscator, 186 sid. *Dessa kyrkoherdar har fört anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården - år 1758 dag för dag.*

Gamla handstilar

Studiecirkeln "Gamla handstilar" fortsätter onsdagen den 29/9 kl. 18.30 i Broängsgården, Tumba.
Ledare: Folke Pettersson.